

Ügyszám: 10/2694-0/2012-1

Érkezett: 2012 MÁRC 30.

Példány: 1 Kezelőiroda: *te!*

Melléklet: 1 db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A

csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. év CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 26. § (2) és 71. § (3) pontjában foglaltak alapján tisztelettel az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen az alábbi jogszabályok alaptörvény-ellenességét megállapítani és azokat megsemmisíteni, mivel azok sértik Alaptörvény B cikkének 1) bekezdésben megfogalmazott jogállamiság követelményét valamint Magyarország Alaptörvényének XIII. cikkének (1) bekezdésében deklarált tulajdonhoz való alapvető jogot, továbbá ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikkének (4) bekezdésében és a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel.

- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban: Kktv.) 12. § (3) bekezdésének „alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti” szövegrésze, illetve az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXII. törvény (a továbbiakban Ktmt.) 4.§ (1) bekezdésének „alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti” szövegrésze;
- a Kktv. 12.§ (3) bekezdésének második és harmadik mondata, illetve a Ktmt. 4.§ (1) bekezdésének második és harmadik mondata;
- a Kktv. 12.§ (4) bekezdése, illetve a Ktmt. 4.§ (2) bekezdése
- a Ktmt. 101. § (2) bekezdésének „4. § (1) és (3) bekezdése” szövegrésze.
- a fenti szabályok végrehajtására alkotott, a reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklám célú berendezések közutak melletti elhelyezésének részletes szabályairól szóló 224/2011. (X.21.) Kormányrendelet (a továbbiakban Korm. r.) 3.§-ban foglalt rendelkezések.

Fenti kérelmünk indoklásául tisztelettel az alábbi okfejtést adjuk elő:

I. Bevezetés, a megtámadott jogszabályok bemutatása

Az Országgyűlés által 2010. év decemberében elfogadott Ktmt. 2010. december 30. napján került kihirdetésre a Magyar Közlönyben. E jogszabály közlekedési tárgyú törvényt módosít. A Kkt. Módosításait a törvény 1-25. §§-ai tartalmazzák, a 4. § a közutak mellett elhelyezhető hirdetéseket az alábbiak szerint szabályozza:

„4. § (1) A Kkt. 12. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

(3) A közút területén, a közút felett és mellett – a közúti jelzőtáblák megtervezésének, alkalmazásának és elhelyezésének körülményeiről szóló miniszeri rendeletben meghatározott területen belül – tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel – azok alakjával, színével – összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a közút úttesten kívüli burkolatlan területe, a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével - a közút területén, a közút felett, az út műtárgyán, az út tartozékán, közvilágítási-, villany-, telefonoszlopon - függetlenül attól, hogy a közvilágítási-, villany-, és telefonoszlop a közút úttesten kívüli burkolatlan területén, járdán, gyalogúton vagy kerékpárúton helyezkedik el -, valamint a közút lakott területen kívüli szakasza mellett reklámtáblát, reklámbordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik a 42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon kívül elhelyezett, 4 m² felületet meg nem haladó reklámtáblára, reklámbordozóra és egyéb reklámcélú berendezésre, valamint az üzemanyagöltő állomások területén elhelyezett cégjelzést, és üzemanyag árakat tartalmazó táblákra, továbbá azokra a – közvetlenül a közút mellett elhelyezett – berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.”

A fenti rendelkezés megszegése esetére a Ktmt. 4.§ (2) bekezdésével módosított Kktv. 12.§ (4) bekezdése, illetve a Ktmt. 4.§ (3) bekezdésével módosított Kktv. 12.§ (5) bekezdése az alábbiakat rendeli:

„(4) A közlekedési hatóság annak az ingatlannak – az ingatlan-nyilvántartás szerinti – tulajdonosát, amelynek területén a (3) bekezdésben megállapított tilalmat megszegik, a jel, jelzés, reklámtábla, reklámbordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására és 500 000 forint összegű bírság fizetésére kötelezi. A bírság ismételtel is kiszabható. A beszedett bírság összege a Magyar Köztársaság központi költségvetésének bevétele. Beszedéséről a kirovó hatóság gondoskodik.

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon az út területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést a reklám célú tárgy tulajdonosának költségére eltávolíthatja.”

A Ktmt. hatályba léptető rendelkezései:

„101. § (1) E törvény - a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1-3. §, a 4. § (1) és (3) bekezdése, az 5-9. §, a 11. § (2)-(3) bekezdése, a 14-44. §, 64. §, 71. §, 103-104. §, 105. § (1)-(3) bekezdés, valamint a 106. § 2011. január 1. napján lép hatályba.

(3) A 4. § (2) bekezdése, a 10. §, a 11. § (1) bekezdése, valamint a 12. § és 13. §-a 2011. július 1-jén lép hatályba.”

A Kktv. 12. § (3)-(5) bekezdései a módosítást megelőzően az alábbi rendelkezéseket tartalmazták:

„(3) A közút területén, a közút felett és mellett tilos elhelyezni olyan jelet, jelzést, egyéb tárgyat és berendezést, amely a közúti jelzésekkel – azok alakjával, színével – összetéveszthető, a láthatóságot akadályozza, alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti. Tilos továbbá elhelyezni - a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével – a közút területén, a közút felett, továbbá a közút lakott területen kívüli szakasza mellett – a 42/A. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott távolságon belül – reklámtáblát, reklámbordozót és egyéb reklámcélú berendezést. Ez utóbbi tilalom nem vonatkozik azokra a – közvetlenül az út mellett elhelyezett – berendezésekre, amelyek kizárólag a közlekedés biztonságát elősegítő közérdekű tájékoztatást tartalmaznak.

(4) A közlekedési hatóság a (3) bekezdésben megállapított tilalom megszegőjét a jel, jelzés, reklámtábla, reklámbordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására kötelezi. A közút kezelője a közlekedési hatóság rendelkezése alapján az eltávolítást – a kötelezett költségére és veszélyére – elvégezheti vagy elvégeztetheti.

(5) A közút kezelője a hozzájárulása nélkül vagy attól eltérő módon a közút területén elhelyezett reklámcélú tárgyat vagy berendezést eltávolíthatja.

A törvény 101. §-a értelmében a 4. § (1) és (3) bekezdése 2011. január 1-jén lépett, a (2) bekezdés pedig július 1-jén lépett hatályba. Fentiek alapján 2011. január 1. napjával kezdődő hatállyal négy négyzetméterben maximalizálta a jogalkotó a lakott területen kívül, közút tengelyétől 50 méter, autópálya, autópálya, főút tengelyétől 100 méter távolságon túl elhelyezhető jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy (továbbiakban: reklámtábla) méretét. 2011. július 1-jétől a tilalom megsértőivel szemben – jelentős összegű – bírság kiszabását is előírja a törvény.

A Kktv. 12. § (5) bekezdése akként módosult, hogy a közút kezelője a tilalom ellenére elhelyezett reklámtáblát, vagy reklámcélú tárgyat a kötelezett – ti. a reklámcélú tárgy tulajdonosának – költségére távolíthatja el.

A reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklám célú berendezések közutak melletti elhelyezésének részletes szabályairól szóló 224/2011. (X.21.) Kormányrendelet 3.§ és 4.§ rendelkezései szerint:

3. § (1) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) és e rendelet rendelkezéseivel ellentétes módon elhelyezett, vagy a Kkt.-nak és e rendeletnek nem megfelelően kialakított reklám célú berendezések eltávolítása érdekében a közút kezelője felmérést készít, amelynek során dokumentálja a reklám célú berendezés helyét (út száma, km szelvénye, az út tengelyétől mért távolság), hozzávetőleges méreteit, kialakítását, a jogszabálysértés tényét (a továbbiakban: felmérési dokumentáció).

(2) Jogellenes azon reklám célú berendezés a kihelyezés időpontjától függetlenül,

a) amely közvilágítási-, villany- és telefonoszlopon került elhelyezésre, tekintet nélkül azok közúthoz viszonyított helyzetére,

b) amely a közút területén, a közút felett, az út műtárgyán, az út tartozékán került elhelyezésre, a közút úttesten kívüli burkolatlan területe, a járda, a gyalogút és a kerékpárút kivételével,

c) amely a közút lakott területen kívüli szakasza mellett a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autópálya és főútvonal esetében száz méteren belül került elhelyezésre, illetve, ha ezen távolságon kívül elhelyezett reklám célú berendezés 4 m^2 -nél nagyobb.

(3) A közút kezelője a jogellenes reklám célú berendezéssel érintett ingatlan tulajdonosát 30 napos határidő megállapításával felszólítja a jogsértés megszüntetésére. Felszólításában tájékoztatást ad a jogkövetkezményekről. Az ingatlan tulajdonosa köteles gondoskodni a Kkt. szerint jogellenesen elhelyezett reklám célú berendezés eltávolításáról, a jogsértés megszüntetéséről.

(4) Amennyiben az ingatlan tulajdonosa nem lelhető fel, a közútkezelő a reklám célú berendezés tulajdonosát szólítja fel annak eltávolítására. Eredménytelen felszólítás esetében a közút kezelője a reklám célú berendezést a Kkt. 12. § (5) bekezdése szerint eltávolíthatja.

Jelezzük az ügyel összefüggésben, hogy a 2,0 m² felületnagyságot meghaladó reklámtáblák, illetve más reklámcélú tárgyak építése a vonatkozó 37/2007. (XII.13.) ÖTM rendelet 1. mellékletének 15. pontja értelmében bejelentés-köteles tevékenység, nagyobb reklámtáblák, illetve reklámcélú tárgyak esetében azonban a rendelet az építési engedélyt is megköveteli. A felépített reklámtáblák, illetve más reklámcélú tárgyak építménynek minősülnek és ezért elbontásuk bontási engedély-köteles, illetve bejelentés-köteles tevékenység.

II. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban: Kktv.) 12. § (3) bekezdésének „alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti” szövegrésze, illetve az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXII. törvény (a továbbiakban Ktmt.) 4.§ (1)

bekezdésének „alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti” szövegrészének Alaptörvénybe ütközése

A Kktv. 12. § (3) bekezdésének „alkalmas arra, hogy a közlekedők figyelmét elterelje, vagy a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti” szövegrésze a módosítást megelőzően is hatályos volt, alaptörvény-ellenességét nem a Ktmt. 4.§ (1) bekezdése általi módosítás idézte elő.

Az alaptörvény-ellenesség oka, hogy a rendelkezés a közútkezelő, illetve a közlekedési hatóság számára túlzottan széles mérlegelési jogot biztosít annak megítélésére, hogy a közút mellé kihelyezett jel, jelzés – ebbe a kétségtelenül a reklámtábla is beleértendő – alkalmas-e a közlekedők figyelmének elterelésére, illetve a közlekedés biztonságát egyéb módon veszélyezteti-e. A rendelkezés nemcsak a hatósági jogalkalmazást teszi kiszámíthatatlanná, hanem a jogalanyok önkéntes jogkövetését is.

Míg a rendelkezés egy korábbi fordulatában konkrétan meghatározza a közlekedés biztonságát veszélyeztető körülményt – ti. a közúti jelzések alakjával, színével való összetéveszthetőséget, illetve a közúti jelzések láthatóságának akadályozását –, addig **a megtámadott szövegrész a mérlegelés semmilyen objektív szempontját nem tartalmazza.** A figyelem elterelésére való alkalmasság csak és kizárólag szubjektíven ítéltető meg, ily módon a hivatkozott jogszabály a jogalkalmazó szubjektív értékelésére bízva annak eldöntését, hogy az objektíve meg nem határozható körülmények egy adott jel, jelzés, vagy reklámtábla vonatkozásában fennállnak-e.

A közlekedési jelzések alakja és színe olyan objektív ismérv, amely biztos alapját képezi a mérlegelésnek, a közlekedési jelzésekkel *összetéveszthető* jelek, jelzések, reklámtáblák elhelyezésére vonatkozó tilalom ezért alkotmányossági szempontból nem is kifogásolható.

A közúti jelzések *láthatósága* sem egyéni belátáson alapszik: vagy látszik a közúti jelzés, vagy egy másik jel, jelzés részben vagy egészben takarja, vagyis e kitétel is kellően egzakt és objektív szempontot tartalmaz a jogállami jogalkalmazáshoz.

A közlekedők figyelmének elterelésére alkalmasság, illetve a közlekedés biztonságának egyéb módon történő veszélyeztetése azonban olyan bizonytalan, megfoghatatlan és szubjektív kategóriák, melyek a jogállami jogalkalmazást, illetve az önkéntes jogkövetést nem teszik lehetővé. A tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata következetesen az Alaptörvény B cikkének 1) bekezdésben megfogalmazott jogállamiság követelményébe ütközőnek ítéli a fentihez hasonló, bizonytalan jogfogalmakat, meghatározásokat.

Az „egyéb” szó használata a felsorolások tartalmát bizonytalanná teszi, ezért a tisztelt Alkotmánybíróság számos esetben a normavilágosságra hivatkozva semmisítette meg az ezt tartalmazó jogszabályokat. Ilyen volt például a 49/1995. (VI. 30.) AB határozat is, amelyben a testület Csongrád város önkormányzati rendeletének engedélyköteles közterülethasználatba-vételi jogcímekeket tartalmazó felsorolásának végére illesztett „egyéb” kifejezés alkotmányosságáról döntött. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a rendelet „– **megkötés nélküli – „egyéb” kifejezése mind a kérelmező, mind a közterület használatban érintett állampolgárokat bizonytalan, esetleg hátrányos jogi helyzetbe hozhatja.** A hatósági jogkör gyakorlójának adott korlátlan mérlegelési jog ugyanis kiszámíthatatlanná teszi, hogy milyen egyéb célra kell engedélykérelmet benyújtani, vagy az egyéb indokból elutasított kérelmet milyen alapon lehet jogorvoslattal megtámadni” /49/1995. (VI. 30.) AB határozat Indokolás 3.2. pont/

A figyelem elterelésére alkalmasság olyan, objektív ismérveken nem alapuló meghatározás, amelynek megítélése a jogalkalmazó diszkrecionális mérlegeléstől függ. A jogalkalmazói

döntésnek nincsenek jogszabályban meghatározott szempontjai – szemben az összetéveszthetőséggel, vagy a láthatósággal –, így döntésének jogszerűsége sem vizsgálható felül.

Ebből következően a közlekedési hatóság, illetve a közútkezelő a fenti rendelkezésre hivatkozva gyakorlatilag bármely jelt, jelzést, vagy reklámtáblát eltávolíthat, csak annyit kell formális határozatában kimondania, hogy ez a közlekedők figyelmének elterelésére alkalmas. Az pedig, hogy a hatóság mit tart a figyelem elterelésére alkalmasnak, csak a hatóság szubjektív megítélésén múlik, a hatóság gyakorlatilag bármely irányú döntését hitelesnek tűnő, jogszabályi rendelkezéssel alátámasztott indokolással tudja alátámasztani.

Ez a kiszámíthatatlanság szintén összeegyeztethetetlen jogállamisággal. Az Alkotmánybíróság a túlzottan széles mérlegelési jog alaptörvény-ellenességét több határozatában megállapította. Így például egy önkormányzati rendelet következő szabályát Alaptörvénybe ütközőnek találta: „*Nem állapítható meg lakásfenntartási támogatás: [...] annak, akinek lakáshasználásából származó jövedelme van, vagy olyan ingó vagy ingatlan vagyonnal rendelkezik, amelynek hasznosításából jövedelme származik, illetve lehetősége lenne jövedelemből jutnia,*” /9/1998. (III. 27.) AB határozat Indokolás II. pont/. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a rendelet „*ezzel a szabályával nagyon széles, lényegét tekintve diszkrecionális mérlegelési jogkört biztosít, amelynek alapján a jogalkalmazó minden normatív korlátozás nélkül dönthet arról, hogy a lakásfenntartási támogatásért folyamodó személy mely vagyontárgyait minősíti olyanoknak, amelynek hasznosításából lehetősége lenne jövedelemből jutni.*” /9/1998. (III. 27.) AB határozat Indokolás II. pont/.

Egy másik önkormányzati rendelet szerint nem adható támogatás annak a családnak, illetve személynek, „*akinek foglalkozásából, tevékenységéből, életviteléből következethető, hogy lakásgondját a helyi támogatás felvétele nélkül is képes megoldani.*” /4/2000. (III. 17.) AB határozat Indokolás II. pont/. Az Alkotmánybíróság a következő érveléssel találta alaptörvény-ellenesnek ezt a szabályt: „*ilyen széles mérlegelési jogkör a rászorulóknak számára kiszámíthatatlanná teszi a támogatáshoz való jogosultságot, s ezért sérti az Alaptörvény B cikkének 1) bekezdésben kimondott jogállamiság szerves részét képező jogbiztonságot.*” /4/2000. (III. 17.) AB határozat Indokolás II. pont/.

Az Alkotmánybíróság több határozatában – elvi érveléssel különösen a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban – hívta fel a figyelmet a jogállamiságnak arra az alkotmányos követelményére, hogy – mivel a jogbiztonság szorosan a jogállamisághoz kapcsolódik – a jogbiztonság „*az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára [...] előre láthatóak legyenek.*” /11/1992. (III. 5.) AB határozat Indokolás IV/1. pont/.

III. A Kktv. 12.§ (3) bekezdésének második és harmadik mondata, illetve a Ktmt. 4.§ (1) bekezdésének második és harmadik mondata alaptörvény-ellenessége

Figyelemmel arra, hogy a Ktmt. 4. § (1) bekezdése módosította a Kktv. 12. § (3) bekezdését, indokolt e rendelkezések alaptörvény-ellenességének együttes vizsgálata. A Ktmt. legjelentősebb hatása a Kktv.-re az volt, hogy a közutak lakott területen kívüli szakaszain a közút tengelyétől számított 50, autópálya, autópálya, autópálya, autópálya, főút esetében pedig 100 méteren kívül elhelyezett reklámtáblák méretét 4 m² nagyságban maximalizálta, ezen túlmenően a megtámadott rendelkezések további korlátokat állítanak a reklámtáblák és más reklámcélú berendezések kihelyezése elé.

Az ilyen nagy mértékű korlátozás hirtelen hatályba léptetésére a magunk részéről nem látunk racionális indokot, s emellett jelezzük, hogy megítélésünk szerint a fenti korlátozás a tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény B cikkének 1) bekezdésében rögzített jogállamiság követelménye körben értelmezendő szerzett jogok védelmének elvébe ütközik, amely a jogállamiság legfontosabb elemét képező jogbiztonság alapján áll fenn.

Ezen túlmenően a fenti rendelkezések megítélésünk szerint egyértelműen a – kódex jellegű – jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezésbe ütköznek, melyek értelmében:

2.§ (2) Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhebbé, valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fenti jogszabály-módosítással érintett ingatlanok és reklámtáblák, reklámcélú tárgyak tulajdonosai, a reklámhelyek bérlői és a magukat reklámozó társaságok a jogszabály által egyik napról a másikra tiltottá minősített reklámtárgyakat, reklámcélú berendezéseket, táblákat abban a feltevésben állították fel, gyártották/gyártatták le, vonták be reklámozásra alkalmas felülettel, bérelték ki – gyakran több éves időtartamra –, stb, hogy azok a jogszabályok előírásainak mindenben megfelelnek.

A fentiek szerint érintett emberek sokasága egy szükségtelen, önkényes és bizonytalan jogszabály-módosítás eredményeként 2011. január 1. napjával a jogellenesség mezejére került. Emellett a nevezett személyek jelentős bevételtől, illetve jövedelemtől esnek el, mely bevételek befolyásával az adott személyek – gyakran hosszú évekre előre – terveztek, azok felmerülésében bízva hitelt vettek fel, vagy más hosszú távon megtérülő beruházást eszközöltek. Azzal, hogy a jogalkotó az érintett reklámtáblákat, reklámcélú berendezéseket tilalmassá, jogellenessé nyilvánította, azok tulajdonosait, bérlőit, bérbeadóit, és reklámozóit hátrányos helyzetbe hozta, jóhiszeműen és jogszerűen szerzett jogaik gyakorlásában ellehetetlenítette.

A jogszabály-módosítás nyomán az érintettek reklámtáblákkal kapcsolatos szerződésai egyik napról a másikra jogszabályellenessé, s ily módon semmissé váltak, s ezen túlmenően a jogalkotó a jogszabály-módosítással – bírság terhe mellett – arra kötelezte az érintetteket, hogy az újonnan hatályba lépő tilalommal érintett reklámtáblákat, reklámcélú berendezéseket elbontsák, vagy elbontassák.

Megítélésünk szerint a polgári jogi jogviszonyokba való ilyen intenzív és súlyos beavatkozás, illetve a fennálló – jóhiszeműen szerzett és gyakorolt – jogok jogalkotás útján történő megsértése, a jogszerű magatartás visszamenőleges hatállyal történő jogellenessé nyilvánítása, továbbá ilyen tömeges közigazgatási jellegű kötelezettség kirovása súlyosan sérti a jogállamiság követelményében foglalt jogbiztonsági követelményt, amelynek okán a jogszabály-módosítás alaptörvény-ellenesnek minősül.

A fenti módosítás értelmében hatályba lépett korlátozás az ilyen reklámtáblákkal, vagy más reklámcélú tárgyakkal érintett ingatlanok, és a reklámtáblák, reklámcélú tárgyak tulajdonosainak tulajdonhoz való jogát is sérti, amelyet az Magyarország Alaptörvényének XIII. cikkének (1) bekezdésében garantál: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.”

Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a tulajdonhoz való joggal, s sajátos tesztet alakított ki, amely az általános alapjog-korlátozási tesztől, a szükségességi-arányossági tesztől különbözik. Az alkotmánybírósági gyakorlat a tulajdonjog-korlátozási tesztnek a rendszerváltozást követő években kialakított szabályait módosította, s e fejlődés, annak is

közérdekűségére vonatkozó aspektusa – az alapul fekvő ügyre gyakorolt jelentősége miatt – áttekintésre szorul.

Az Alkotmánybíróság a tulajdonjog-védelem tesztjének speciális voltára először a 7/1991. (II. 28.) AB határozatban utalt, amelyben kimondta, hogy „a tulajdonjog közérdekű korlátozása még a legliberálisabb tulajdonfelfogás korában is ismert volt” /7/1991. (II. 28.) AB határozat Indokolás IV/2. pont/.

Az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése második fordulatának alapján „Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” Ezzel a jogalkotó visszatért a szükségességi-arányossági teszthez a közérdekűségi-arányossági tesztről. Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában megállapította, hogy a szükségesség a közérdeknél szigorúbb fogalom. Mivel a hirdetőtáblák elhelyezése a baleseti statisztikákra nincs bizonyított hatással, sérül az Alaptörvényben is deklarált teszt, mert a reklámtáblák elhelyezésének megtiltása nem vezet egyértelműen pozitív változáshoz a baleseti statisztikában. Így az elérni kívánt cél nem is állhat arányban a korlátozni kívánt alapjoggal.

Könnyen belátható annak társadalmi jelentősége, szükségessége, hogy a közlekedés során minél kevesebb baleset történjen. A Ktmt. És a Kktv. nem általánosságban hivatkozik a szükségességre, közérdekűségre, hanem annak egy részét emeli ki, a közlekedés biztonságát. A tulajdonkorlátozás – azaz a közúttól meghatározott távolságban lévő földek, illetve azokon álló reklámtáblák, reklámcélú berendezések tulajdonosainak használati, illetve rendelkezési jogának korlátozása – a közlekedés biztonságán mint elvont értéken nyugszik.

A valós kérdés ebben az ügyben az, hogy alkalmas-e a kívánt cél elérésére az eszköz: valóban kevesebb lesz-e a baleset attól, hogy a közúttól 50, illetve 100 méterre elhelyezkedő reklámtáblák méretének 4 m²-re való csökkentését írja elő a törvényhozó. Ez a probléma az alkotmánybírósági teszt szempontjából úgy közelíthető meg, hogy vagy implicit módon – valamelyik már meglévő ismérvebe –, vagy explicit módon – önálló „lépcsőként” – az alkotmányossági tesztbe kell építeni az alkalmasság vizsgálatát.

A Ktmt. parlamenti vitáját és a javaslatához tartozó indokolást áttekintve megállapítható, hogy a törvényhozó **nem igazolta objektíven azt, hogy a módosítás elősegíti a közlekedés biztonságát.**¹

Az eszköz és a cél közti ok-okozati összefüggés közel sem magától értetődő: például az 50-100 méteres távolságban lévő, 4 m² nagyságú hirdetés érzékelhető, ám tartalma nehezen vehető ki, legalábbis bizonyosan nehezebben, mint egy óriásplakáté. A távoli, kisméretű reklámtábla a figyelmet felkeltheti, de ugyanakkor annak böngészése a vezetéstől sokkal több figyelmet von el, mint egy könnyen leolvasható óriásplakát tartalmának beazonosítása. Végző soron tehát az is előfordulhat, hogy a szabályozás éppen a szándékolttal ellentétes hatást vált ki.

¹ Kiemelést érdemel, hogy a KSH által a jelen témakörben vezetett baleseti statisztikák (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/gyor/ser/ser20806.pdf>) alapján a személyesüléssel közúti közlekedési balesetek száma a baleseti helyszín szerint, 2008. I–II. n. év: autópálya összesen: 196, lakott területen belül: 6.250, lakott területen kívül: 2.626. Ebből következően a statisztikák szerint a balesetek szempontjából a leginkább veszélyes terület a belterület, nem pedig a lakott területen kívül eső rész. Ebből következően kérdéses, hogy a jogalkotó egyáltalán végzett-e bármilyen előzetes vizsgálatot a norma meghozatala során.

Annak megállapítása, hogy a Ktmt. által bevezetett tilalom ténylegesen milyen hatást gyakorol a közlekedés biztonságára, szakértői feladat – ténykérdés –, amely olyan jelentőségű a konkrét ügyben, hogy az alapjog-korlátozás alkotmányosságának megítélése során nem hagyható figyelmen kívül.

A korlátozás közlekedés biztonságára gyakorolt hatásának központi jelentősége ellenére a jogalkotó a törvényhozási eljárás egyik nyilvános fázisában² sem gondoskodott arról, hogy a tulajdonkorlátozás e módjának a közlekedés biztonságára gyakorolt pozitív hatását igazolja, vagy akár megvizsgálja. Az eszköz és a cél közötti összefüggés csupán feltételezésen alapul, s e feltételezés nem szolgálhat elégséges indokul az alapjog ilyen mértékű korlátozásához.

Az alapjog-korlátozás a kitűzött cél elérésére való alkalmasságának megítélése az alkotmánybírói eljárás szempontjából azt jelenti, hogy ténykérdést is értékelési körébe kell vonnia a testületnek. Ez ugyan szokatlan az alkotmánybíráskodás során, azonban nem példa nélküli. Az Abtv. 57. §-a megteremti normatív alapját a ténykérdésben való döntéshozatalnak – bizonyítás lefolytatásának –, s szakértő igénybevételét is lehetővé teszi. **Az Alkotmánybíróság számos alkalommal vett figyelembe ténykérdéseket a megtámadott jogszabályok alkotmányosságának megítéléséhez.**

Az Alkotmánybíróság a tulajdonjog-korlátozás alkotmányosságáról való döntés során is támaszkodott már ténykérdésre: a 42/2006. (X. 5.) AB határozatban a testület a mobiltelefon-antennák telepítése miatt indokoltá váló tulajdon-korlátozások indokoltságát attól tette függővé, hogy a mobiltelefonos hálózat kiépítése, fejlesztése közérdek-e. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a „*mobiltelefonok jelentőségét tükrözik az Európai Unió Statisztikai Hivatala által 2005-ben közzétett adatok, amelyek szerint 2003-ban az Unió országaiban átlagban 100 állampolgárra 79,9 mobiltelefon-előfizetés jutott (az Unió fejlettebb országaiban általában az átlag felett volt az adat). Magyarországon a mobiltelefon-előfizetés adata 78,3 volt, ezzel szemben a vezeték nélküli telefonoknál csak 35,6. A mobiltelefon használata tekintetében fennálló, széles körben jelentkező igényre is figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy általában fennáll a közérdek az elektronikus hírközlő létesítmények és így az antennatartó-szerkezetek létrehozására*” /42/2006. (X. 5.) AB határozat Indokolás III/2. pont/.

A fenti döntés egyrészt a közérdek és a közérdekre hivatkozás alkotmánybírói kontrolljának szigorodását mutatja, másrészt arról is tanúskodik, hogy e szigorodó kontroll alkalmazásához a testületnek a pusztán jogkérdéseken túli ténykérdésekre is figyelemmel kell lennie. **Az eszköz és cél közötti összefüggés, az alkalmasság vizsgálata az alapjog-korlátozás alkotmányosságának megítélésében tehát olyan továbblépést jelent az alkotmánybírói gyakorlatban, amely egyfelől alkotmányosan és racionálisan igazolható szükségként jelentkezik, másfelől pedig illeszkedik a testületnek ahhoz a felfogásához, hogy az Alkotmánybíróság az alapjog-korlátozás területén fokozatosan szigorodó teszteket alkalmaz.**

Álláspontunk szerint – a fentebb röviden bemutatott logika alapján – a Ktmt. által bevezetett reklámtábla-elhelyezési tilalmak nem segítik elő a közlekedésbiztonság javulását, a táblák

² a Ktmt. javaslata és indokolása (T/1746 számú törvényjavaslat):

<http://www.parlament.hu/irom39/01746/01746.pdf>

az általános vita jegyzőkönyvét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat_aktus?p_ckl=39&p_uln=56&p_felsz=145&p_felzig=189&p_aktus=5

a részletes vita jegyzőkönyvét lásd:

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat_aktus?p_ckl=39&p_uln=58&p_felsz=82&p_felzig=110&p_aktus=11

méretének ilyen alacsony mértékben történő maximalizálása mint eszköz nem alkalmas a kívánt – s egyébként közérdekű – cél elérésére. Absztrahálva e tételt: **ha a közérdek elérésére a törvényhozó által választott eszköz nem alkalmas, akkor a tulajdonjog-korlátozás első kritériuma, a korlátozás közérdeket szolgáló volta is megdől, ebben az esetben pedig a korlátozás ezen módja – a közérdek szolgálatának hiányában – alaptörvény-ellenesnek minősül.**

IV. A Kktv. 12.§ (4) bekezdése, illetve a Ktmt. 4. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenessége

E rendelkezésekkel kapcsolatban előadjuk, hogy azok egyértelműen az Alaptörvény XXVIII. cikkének (4) bekezdésében foglalt rendelkezésbe ütköznek, melyek értelmében:

(4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy - nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

Meglátásunk szerint a Kktv. 12.§ (4) bekezdésében foglalt rendelkezések – melyek adott esetben az érintett, jogszerűen megépített reklámtáblák tulajdonosait ismételten kiszabható, 500.000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal rendelik sújtani – olyan cselekményt kriminalizálnak és rendelnek bírsággal büntetni, melyek az elkövetésük – ti. a reklámtáblák felépítése – időpontjában jogszerű cselekménynek minősülnek.

V. A Ktmt. 101. § (2) bekezdés „4. § (1) és (3) bekezdése” szövegrészének alaptörvény-ellenessége

E rendelkezésekkel kapcsolatban a jelzett rendelkezések alkalmazására, azokkal kapcsolatos jogkövető magatartásra vonatkozó felkészülési idő hiányát sérelmezzük.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében:

(3) A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.

A kellő felkészülési idő tesztjeként az Alkotmánybíróság kettős követelményrendszert állított fel: egyrészt a hatályba léptetendő jogszabály jellegét, a hatályba lépés hatását, másrészt pedig a felkészülési idő tényleges hosszát vizsgálja.

1.

*„Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során a felkészülési idő hiánya miatt akkor állapította meg valamely jogszabály alaptörvény-ellenességét, ha az szerzett jogot korlátozott, a korábbihoz képest **úgy állapított meg hátrányosabb rendelkezést, illetőleg oly módon hártott fokozott kockázatot a címzettekre, hogy a megismerés és a felkészülés lehetőségének hiánya sérelmet okozott az érintettek számára, akadályozta a jogalkalmazót a jogszabály alkalmazásában.** [7/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 45, 47.; 25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132.; 43/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 196.; 44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 207.; 723/B/1998. AB határozat, ABH 1999, 795, 799-800.; 1025/B/2001. AB határozat, ABH 2003, 1456, 1459-1460.; 797/B/2001. AB határozat, ABH 2003, 1437, 1441-1442.]” /69/2006. (XII. 6.) AB határozat Indokolás III/3. pont/.*

A fenti kritériumok közül a szerzett jogok korlátozása és az érintetteknek való sérelem-okozás emelhető ki, ezért – a szerzett jogok sérelmére vonatkozó fenti okfejtés ismétlése nélkül – a továbbiakban azt vizsgáljuk, hogy a Ktmt. 4. §-ának megismerésére és az arra való felkészülésre sérelmes-e az érintettek számára. Ehhez arra kell választ adni, hogy **mi tekinthető sérelmesnek**.

Meglátásunk szerint önmagában az a tény, hogy az érintett reklámtáblák, reklámcélú berendezések, illetve ilyen táblákkal érintett ingatlanok, oszlopok, stb. tulajdonosai, bérlői, bérbeadói, reklámozói, stb. a reklámok elbontására válnak kötelezetté, illetve jelentős várt bevételtől esnek el, önmagában súlyosan sérelmesnek minősül. Mindazonáltal a – jogszabállyal keletkeztetett bontási kötelezettség nem teljesítése esetére kilátásba helyezett – bírság, illetve a további hátrányos jogkövetkezmények alkalmazása bizonyosan minden szempontból kimeríti a sérelmesség fogalmát.

Az ugyanis kétségtelen, hogy a bírság, mint **szankció alkalmazása** sérelmes az érintett számára, ez a szankció alkotmánybírói fogalmából is következik: a „szankció olyan joghátrány, amelyet valamely jogszabályi rendelkezés (vagy egyedi hatósági döntés) megszegése esetére helyez kilátásba a jogalkotó” /31/1998. AB határozat (VI. 25.) Indokolás V. pont/. Az 500.000 Ft. mértékű **bírság** a vagyoni szankciók körébe tartozik: jogszabály megsértése esetén, a jog megsértése miatt a jogsértés elkövetőjének vagyonát hátrány éri: csökkentik azt.

A bírságot előíró 4. § (2) bekezdése a Ktmt.-nek azonban csak 2011. július 1-jén lépett hatályba, a Kktv. hatályos szabályai szerint azonban két egyéb jogkövetkezmény is alkalmazható a fenti – alaptörvény-ellenes – tilalmak megszegőivel szemben:

- a) A közlekedési hatóság a Kktv. 12. § (3) bekezdésben megállapított tilalom megszegőjét a jel, jelzés, reklámtábla, reklámhordozó, reklámcélú berendezés vagy egyéb tárgy eltávolítására kötelezi.
- b) A közút kezelője a közlekedési hatóság rendelkezése alapján az eltávolítást – a kötelezett költségére és veszélyére – elvégezheti vagy elvégeztetheti /Kktv. 12.§ (4) bekezdés/.

Az eltávolításra kötelezésre akkor kerül sor, ha a tilalom megszegője önként nem tett eleget kötelezettségének. Ez jogszabály-szegésnek minősül, mivel a reklámtábla kihelyezőjének/az ingatlan tulajdonosának kellett volna gondoskodnia arról, hogy a tilalom alá eső reklámtáblát eltávolítsa. Az igazi kérdés a joghátrány-jelleghez kapcsolódik. Az, hogy a reklámtáblát el kell távolítani, a reklámtábla kihelyezőjének, tulajdonosának, illetve annak, akinek érdekében a reklámtáblát kihelyezték, önmagában **sérelmes**. Ez a sérelem a jogszabály azon rendelkezéséből fakad, amely tilalmazza az adott helyen reklámtábla elhelyezését – egyúttal a jogszerűség körén kívülre helyezi a már elhelyezett, de az új szabályozás alapján tilalmazott reklámtáblákat, reklámcélú berendezéseket.

Hangsúlyozni kell, hogy az alkotmánybírói teszt nem teszi olyan magasra a mércét, hogy az érintetteknek csupán a szankció, a jogszabályból folyó alapkötelezettség megsértésén túli joghátrány lenne sérelmes, **a tesztnek megfelel az is, ha a jogszabály által tételezett alapkötelezettség sérelmes**. Ez a szankciót nélkülöző normák jogi jellegével is alátámasztható: a jogszabályokat akkor is be kell tartani, ha azokhoz szankció nem kapcsolódik. A lex imperfecta nem erkölcsi, etikai szabály, hanem a jogrendszer része azáltal, hogy jogszabály – általánosan kötelező magatartási szabály – tételezi. Amennyiben egy szabályhoz hátrányos jogkövetkezmény, szankció nem társul, annak kötelező érvényét nem rontja le, legfeljebb a kikényszeríthetősége romlik. A kikényszeríthetetlen jogszabályt is be kell tartani – a jogkövetés szankció nélkül is megvalósulhat.

A teszt első lépcsőjének kérdése tehát úgy értelmezendő jelen esetre, hogy a Ktmt. 4. § (1) bekezdés – azaz a Kktv. új 12. § (3) bekezdése – általában véve, az általa előírt kötelezettséget tekintve sérelmes-e az érintetteknek, illetve másodlagos kérdésként vizsgálandó, hogy az e bekezdésben foglaltak megszegése esetére kilátásba helyezett szankciók sérelmesek-e az érintetteknek.

Könnyen belátható, hogy eltávolítás önmagában – bírságolás nélkül is – hátrányos: egyrészt olyan – saját gazdasági érdekeivel ellentétes – kiadásra és cselekvésre kötelezi a reklámtábla elhelyezőjét, illetőleg az ingatlan tulajdonosát, amelytől egyébként tartózkodott volna, másrészt pedig bevételtől is esik: amennyiben a reklámtábla elhelyezője az volt, akinek érdekében azt kihelyezték, akkor a reklámtól remélt forgalomnövekedéstől, vagy más, bevételt közvetetten generáló gazdasági előnytől esik el; amennyiben pedig a reklámtábla kihelyezője eltér attól, akinek az érdekében a reklámot elhelyezték, úgy a reklámtábla kihelyezője a továbbiakban abból bevételt nem realizálhat. Az eltávolítás vagy az eltávolíttatás tehát – a kötelezettség teljesítéséből, mint bármely kötelezően elvégzendő cselekményből fakadó, a cselekvési szabadság korlátozásából származó hátrány mellett – vagyoni hátrányt okoz a reklámtábla elhelyezőjének.

Álláspontunk szerint a Kktv. 12. (4) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények (eltávolítás és eltávolíttatás, valamint azok vagyoni hatásai), továbbá az eltávolítás elmaradása esetére kiszabható bírság egyértelműen alapot adnak arra, hogy azokat az érintetteknek okozott sérelem kategóriájába illeszthetők legyenek.

2.

A Ktmt. 101. § (2) bekezdése kimondja, hogy a – többek között a lakott területen kívül elhelyezett reklámtáblák méretét négy m²-ben maximalizáló – 4. § (1) bekezdése, valamint a szabálytalan reklámcélú tárgy tulajdonosának költségére történő eltávolítás lehetőségét megengedő (3) bekezdése 2011. január 1-jén lép hatályba.

A Ktmt.-t a Magyar Közlöny 200/2010. számában hirdették ki, amely 2010. december 30-án jelent meg. **A felkészülési idő az új tilalmakra tehát 1 nap volt.**

Az Alkotmánybíróság esetről esetre határozza meg, hogy a felkészülési idő milyen hosszúsága minősül „kellőnek”, „megfelelőnek”, „elegendőnek”. Ez az időtartam attól függ, hogy milyen jellegű hatást vált ki a hatályba lépő jogszabály. Minél nehezebb megfelelni az új követelményeknek, annál hosszabb felkészülési idő indokolt. Például az Mt. rendes szabadság kiadására vonatkozó egyik szabályának módosítására való felkészülésre az egyhetes vacatio legis-t alkotmányosnak találta az Alkotmánybíróság /74/2006. (XII. 5.) AB határozat/, addig a sertéstartás megváltozott szabályaira való felkészüléshez a 28 napos időtartamot alkotmányellenesként határozta meg /29/2001. (VI. 29.) AB határozat/.

Az **egynapos** felkészülési idővel kapcsolatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „*a felkészülési idő hiánya kétségtelenül megállapítható*” /69/2006. (XII. 6.) AB határozat Indokolás III/4. pont/. Ebben az ügyben a közoktatási törvény az intézményvezető munkáltatónak azt írta elő augusztus 31-én, hogy a tanév kezdetére készítsen személyre szóló nevelési-oktatási tervet.

A jogszerűen elhelyezett reklámtábla, reklámcélú tárgy, egyéb jel, jelzés tulajdonosa, az ilyen tárgyak elhelyezésére szolgáló ingatlanok tulajdonosa, a helyszín bérlője, bérbeadója, valamint a reklámozó társaság legkorábban 2010. december 30-án értesülhetett arról, hogy a lakott területen kívüli közutak tengelyétől számított 50, illetve 100 méteren belül elhelyezett reklámtáblákat 2011.

január 1-ig el kell távolítania. Amennyiben nem így tett, 2011. január 1-jén a közlekedési hatóság már kötelezhette az eltávolításra, s amennyiben ennek nem tett eleget, a közút kezelője a reklámtábla kihelyezőjének költségére intézkedhetett ez iránt.

Nyilvánvaló, hogy a fent említett személyek nem voltak – nem lehettek – olyan helyzetben, hogy a hirtelen illegálissá váló reklámtáblákat egy nap alatt – különösen szilveszter napján – a vonatkozó közigazgatási eljárási szabályok, építési és munkavédelmi jogszabályok, maradéktalan betartása, valamint fennálló szövevényes szerződéses kapcsolataik rendezése mellett lebonthassák, illetve eltávolíthassák, ezért **az alkotmánybíróági teszt mindkét kritériuma megvalósult, a jogalkotó nem biztosított kellő felkészülési időt**, ezért a Ktmt. 4. § (1) és (3) bekezdéseit hatályba léptető 101. § (2) bekezdés **alaptörvénybe ütköző**.

VI. A reklámtáblák, reklámhordozók és egyéb reklám célú berendezések közutak melletti elhelyezésének részletes szabályairól szóló 224/2011. (X.21.) Kormányrendelet 3.§ alaptörvény-ellenessége

A 3.§ (2) bekezdés kapcsán utalni kívánunk a Kktv. 12.§ (3) bekezdésének alaptörvény-ellenessége kapcsán előadottakra.

A 3.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint a közlekedési hatóság 30 napos határidővel szólítja fel a Kktv. 12.§ (3) bekezdésben és a Korm. r. 3.§ (2) bekezdésben foglalt tilalom megsértőjét a jogsértés megszüntetésére. E körben tisztelettel előadjuk, hogy a hivatkozott jogszabályokkal érintett reklámtáblák bontása a vonatkozó jogszabályok értelmében csupán bontási engedély birtokában végezhető. Ez – figyelemmel az építésügyi hatóságok munkatempójára és az építésügyi hatóságokra irányadó ügyintézési határidőre is – álláspontunk szerint lehetetlen, teljesíthetetlen kötelezettséget ró az érintett személyekre. Lehetetlenség ugyanis a közlekedési hatóság felhívásától számított 30 napon belül bontási engedély iránti kérelmet előterjeszteni, bevárni a bontási engedély megszületését, annak jogerőre emelkedését és kivitelezni a bontást. Álláspontunk szerint e rendelkezés a fentiek okán szintén sérti a jogállamiság és a jogbiztonság követelményét.

A 3.§ (4) bekezdésében foglaltak alapján végső soron a közút kezelője az adott reklámtáblát – a Kktv. 12.§ (5) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján – eltávolíthatja. E körben ismételen hivatkozunk arra, hogy a szóban forgó reklámtáblák bontása csupán bontási engedély birtokában végezhető el. Jelezzük, hogy a közút kezelője – megfelelő dokumentáció hiányában – gyakorlatilag képtelen egy adott, a közút kezelője számára ismeretlen módon és körülmények között felépített reklámtábla bontása iránti kérelmet előkészíteni, az ahhoz szükséges dokumentációt elkészíteni.

Ennek hiányában álláspontunk szerint a közút kezelője a bontást csak a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek megszegésével, adott esetben akár balesetveszélyes és a környezetre veszélyes módon tudja kivitelezni. Meglátásunk szerint a hivatkozott jogszabályhely gyakorlatilag jogellenes magatartás elkövetésére kötelezi a közlekedési hatóságot, és ezért az – annak nyilvánvaló ésszerűtlensége mellett – szintén súlyosa sérti a jogállamiság és a jogbiztonság követelményét.

VII. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint bekövetkezett sérelem

A tisztelt Alkotmánybíróság eljárása az Abtv. 26.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint akkor is kezdeményezhető, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

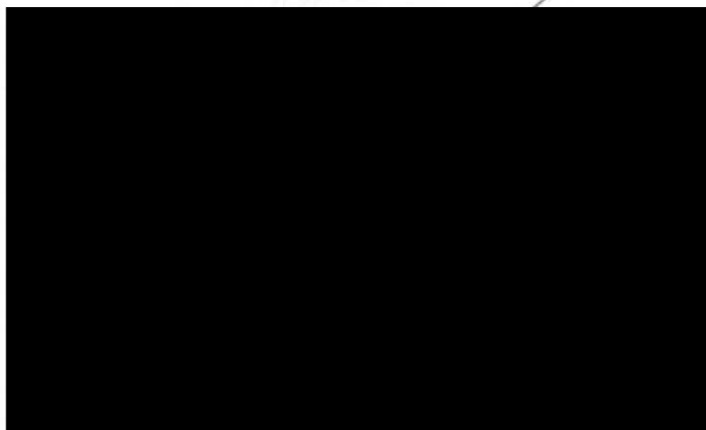
A jogsérelem álláspontunk szerint a hivatkozott jogszabályok hatályosulásával, a jogszerűen felépített reklámtábláknak a jogszabály kihirdetésével történt jogellenessé nyilvánításával valósult meg. Megjegyezzük, hogy a reklámtáblák, egyéb reklámcélú berendezések jogszerűsége megállapítására semmilyen jogorvoslati lehetőség, vagy más eljárás nem áll rendelkezésünkre.

VIII. Kérelem

A fentiek alapján ismételten az Abtv. 72.§ (3) bekezdésben meghatározott jogosultságunk alapján kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy szíveskedjen a fentebb hivatkozott jogszabályok Alaptörvénybe ütközését megállapítani és azokat megsemmisíteni.

Kérjük továbbá a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jogszabály alaptörvény-ellenességének utólagos vizsgálata tárgyában indított eljárása eredményeként meghozott döntéséről Társaságunkat – jogi képviselőnk útján – közvetlenül értesíteni szíveskedjen.

Budapest, 2012. március 26.
Tisztelettel:

Tisztelt Alkotmánybíróság! 2012 JÚN 21.

A

korábban csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőként a tisztelt Alkotmánybíróság előtt IV/2694-1/2012. szám alatt folyamatban lévő eljárásban a dr. Bistkey Botond főtitkár úr által részünkre 2012. május 11. napján megküldött – és általunk 2012. május 18. napján kézhez vett – levélben foglaltakra reagálva tisztelettel az alábbi

*beadványt
és
eljárás folytatása iránti kérelmet*

terjesztjük elő.

A tisztelt Alkotmánybíróság a hivatkozott levelében azon álláspontját fejtette ki, mely szerint a korábban alkotmányjogi panaszként előterjesztett beadványunk az Abtv. 52.§ (1) bekezdés b) és e) pontjaiban foglaltak tekintetében nem tekinthető határozottnak, mivel hivatkozik a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenességére, de nem állapítható meg, hogy azok mely Alaptörvényben biztosított jogunkat sértik és miért.

Határozott álláspontunk szerint a beadványunk e fenti körülményekre is kiterjedő határozott kérelmet tartalmaztak, illetve a kérelemből az egyes Alaptörvényben meghatározott jogok sérelmének lényege és a sérelem mikéntje, továbbá a kérelmező érintettsége is egyértelműen megállapítható, mindazonáltal – tekintettel arra, hogy a magunk részéről meg vagyunk győződve a kérelemmel érintett jogszabályok alaptörvény-ellenes és káros mivoltáról – a tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésével egyidejűleg tisztelettel az alábbiakat kívánjuk kiegészítő jelleggel előadni:

1. Az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, a kérelmező érintettsége

A kérelmező – ti. a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] – a nevéből is kitűnően reklámszervezéssel és értékesítéssel foglalkozó gazdasági társaság. Hivatkozunk e körben a közhiteles nyilvántartásnak tekintendő cégjegyzék adataira, melynek tanúsága szerint a kérelmező főtevékenységként „Médiareklám” tevékenységet folytat.

E tevékenysége keretében a kérelmező több tucat – az alaptörvénybe ütközőnek tekintett és megsemmisíteni kért jogszabályokkal érintett – reklámtábla tulajdonosa, bérlője, bérbeadója, illetve üzemeltetője. Ezen állításunk igazolására – példálózó jelleggel – a tisztelt Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátunk néhány ilyen táblához kapcsolódó okiratokat (azok létesítését és a kérelmező tulajdonjogának fennállását igazoló számlákat, ilyen táblák elhelyezésére szolgáló területekre irányuló bérleti szerződéseket), jelezve, hogy a teljes, valamennyi reklámtáblára kiterjedő iratanyag csatolásától annak rendkívül nagy terjedelmére is tekintettel eltekintünk. A tisztelt Alkotmánybíróság felhívására ugyanakkor készséggel rendelkezésre bocsátjuk valamennyi a hivatkozott jogszabályok – álláspontunk szerint alkotmányellenes – rendelkezéseivel érintett reklámtáblával, illetve más reklámcélú berendezéssel kapcsolatban a rendelkezésünkre álló iratokat.

Fenti előadásunkkal, illetőleg a tisztelt Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátott iratokkal meglátásunk szerint hitelt érdemlően igazoltuk eljárásbeli érintettségünket.

A tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás megindításának indokát az képezte, hogy a jogalkotó többek között a kérelmező tulajdonában álló reklámtáblákat, továbbá a kérelmezőn kívüli személyek tulajdonában álló, a kérelmező által bérelt és/vagy bérbe adott reklámtáblákat a hivatkozott jogszabály hatálybaléptetésével – 1 nap felkészülési idő alkalmazásával – gyakorlatilag egyik pillanatról a másikra (bármilyen jogorvoslati lehetőség biztosítása nélkül) jogellenessé nyilvánította és egyúttal azok elbontására kötelezte.

Ezen eljárásnak (ti. a rendkívül rövid felkészülési időnek) a jogállamiság követelményébe ütközésére vonatkozó – korábbi beadványunkban kifejtett – álláspontunk és részletes magyarázatunk megismétlésétől ehelyütt eltekintünk.

Mindazonáltal ismételten jelezzük, hogy a hivatkozott rendelkezések hatályba léptetésével – a korábban hivatkozottak szerint egyértelműen a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2.§ (2) bekezdésébe ütköző módon – több éve, adott esetben több évtizede jogszerűen a helyükön álló reklámtáblákat nyilvánított a jogalkotó *visszamenőleges hatállyal* jogellenessé. A visszamenőleges tilalom hatályba lépésével a jogalkotó nem pusztán megsértette a jogalkotásról szóló törvény rendelkezéseit, hanem állampolgárainak, a területén működő adófizető gazdasági társaságainak jelentős jogsérelmet, tényleges kárt is okozott. E személyek ugyanis – így a kérelmező is – a jogalkotó által elbontani rendelt és a továbbiakban elhelyezni megtiltott hirdetőberendezésekre adott esetben több éves időtartamú bérleti szerződéseket kötöttek – s e (megkötésük időpontjában jogszerű célra irányuló) szerződések teljesedésbe menésében alappal és jóhiszeműen bíztak. E szerződések azonban a kérelemben támadott jogszabályi rendelkezések hatályba lépésével immár jogellenes célra irányulnak, s semmisek, illetve jogilag lehetetlen céljukra figyelemmel megszűntek. Ez – figyelemmel a visszamenőleges jogalkotás tilalmára vonatkozó évszázados jogelv tartalmára és ezen jogelv indokaira – meglátásunk szerint napnál is világosabb módon kimeríti a jogállamisághoz és a jogbiztonsághoz fűződő – alaptörvényben biztosított – jog sérelmének fogalmát.

A kérelemmel támadott jogszabályok hatályba lépésével a jogalkotó – az alaptörvényben biztosított tulajdonhoz fűződő jog sérelmére – a védendő közérdekhez képest aránytalanul, szükségtelenül és alkalmatlan módon korlátozza a jogszabályi rendelkezésekkel érintett ingatlanok tulajdonosainak, továbbá a hirdetőtáblák tulajdonosainak és bérlőinek, bérbeadóinak rendelkezési jogosultságát.

A kérelmünkben megsemmisíteni kért jogszabályok által érintett hirdetőberendezések – amilyenek a jelen beadványunkhoz csatolt iratok alapján a kérelmező tulajdonában, illetve bérletében álló hirdetőberendezések is – kifejezetten arra a célra készültek, hogy azokat a közút lakott területén kívüli szakasza mellett helyezték el. Azáltal, hogy a jogalkotó az egész ország területére nézve megtiltotta ilyen hirdetőberendezések közút lakott területen kívüli szakasza mellett elhelyezését, illetve kötelezővé tette ezen hirdetőberendezések elbontását, egyértelműen és alaptörvény-ellenesen korlátozza a kérelmező – hirdetőberendezésekre vonatkozó – tulajdonhoz fűződő jogát, ezen belül is a tulajdonjog részjogosítványát képező rendelkezési és használati jogokat, hiszen a kérelmező a tiltás eredményeként a tulajdonában álló hirdetőberendezéseket többé nem használhatja azok rendeltetésének megfelelően.

A tisztelt Alkotmánybíróság előtti eljárás megindításának indokát – a kérelmező demokrácia, jogbiztonság és jogállamiság melletti megingathatatlan elkötelezettsége mellett – tehát az képezi, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések – személyes

érintettségén keresztül – sértik alaptörvényben biztosított jogait, ti. a jogbiztonsághoz, a jogállamisághoz és a tulajdonhoz (azon belül a tulajdonnal való rendelkezéshez fűződő) jogát.

Kérelmünk előterjesztésének indokául jelezzük azt is, hogy a kérelmezőt – továbbá az érintett hirdetőberendezéseknek helyet biztosító ingatlanok tulajdonosait – a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezések hatályba lépése óta gyakorlatilag „zaklatják” a közútkezelő szervezetek. Mindaddig, amíg a tisztelt Alkotmánybíróság meg nem semmisíti a kérelmünkben hivatkozott – vitán felül álló módon az Alaptörvénybe ütköző – rendelkezéseket, addig a közútkezelő szervezetek által megküldött levelek, illetve foganatosított intézkedések *formálisan* jogszerűek, de határozott álláspontunk szerint egy alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának és minden szempontból nemkívánatos, továbbá bonyolult, költségterhes és energiaigényes utólagos eljárások útján visszafordítható helyzet elérésének eszközei lesznek. **Erre – valamint a hivatkozott jogszabályi rendelkezések által érintett személyek rendkívül nagy számára – is tekintettel kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy kérelmünket mihamarabb elbírálni és a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket – a meghozatalukra visszamenőleges hatállyal – hatályon kívül helyezni szíveskedjen.**

2. A sérelmezett jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenessége

Tisztelettel előadjuk, hogy e vonatkozásban teljességgel értetlenül állunk a tisztelt Alkotmánybíróság főtitkárának hivatkozott levelében foglaltak előtt. E levelében – a fentiekben már említett módon – a tisztelt főtitkár úr azt jelezte, hogy álláspontja szerint az általunk előterjesztett kérelem az Abtv. 52.§ (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra nézve nem tartalmaz határozott kérelmet.

Tisztelettel előadjuk, hogy kérelmünk II-VI. pontjai (a kérelem 4-12. oldalain) részletes jogi indokolást tartalmaznak a sérelmezett jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességére vonatkozóan, sőt ezen túlmenően e pontokban a sérelmezett rendelkezések ésszerűtlenségére, objektív betarthatatlanságára és rendelkezések hatálybaléptetésével bekövetkező jogsérelem okozásának mikéntjére is kitértünk.

Fentiekre tekintettel ismételten kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezések elfogadásának módját és a rendelkezések Alaptörvénnyel való összhangját mindenre kiterjedően megvizsgálja és a sérelmezett rendelkezéseket – azok meghozatalára visszamenőleges hatállyal – hatályon kívül helyezni szíveskedjen.

Továbbra is kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az eljárása során meghozott bármely döntéséről a kérelmezőt – jogi képviselője útján – közvetlenül értesíteni szíveskedjen.

Budapest, 2012. június 11.

Tisztelettel:

